УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 4.06.2018.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду је, на седници одржаној 30.05.2018. године, донело Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације МА Наташе Ковачевић, под насловом:

„Иво Андрић и Шпанија“.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Др Јасна Стојановић, редовна професорка, хиспанистика, шпанска књижевност, изабрана у звање 3.05.2015.год, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
2. Др Александар Јерков, редовни професор, српска књижевност, изабран у звање 22.06.2016.год, Филолошки факултет у Београду;
3. Др Жанета Ђукић-Перишић, научни сарадник, српска књижевност, изабрана у звање 29.06.2016. год, Задужбина Иве Андрића, Београд.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Наташа Ковачевић рођена је 15. 08. 1987. у Требињу. Филолошку гимназију у Београду, одсек за шпански језик, завршила је 2006. године као носилац Вукове дипломе. Основне студије шпанског језика и хиспанских књижевности са просечном оценом 9,62 окончала је на Катедри за иберијске студије Филолошког факултета у Београду 2010. године. Мастер студије у области социолингвистике завршила је са просечном оценом 9,83 године 2011, одбранивши мастер рад под насловом: *Директивна снага културних модела: улога и значај на примерима анализе легенди о здањима у оквиру српске и светске књижевности.* Докторске академске студије на смеру Наука о књижевности уписује 2011. године. Положивши све испите са просечном оценом 9,75, три године је запослена по уговору о делу као сарадница у настави на Катедри за иберијске студије.
Током студија била је вишеструки корисник стипендије града Београда за најбоље студенте високошколских установа, као и стипендиста Фонда за младе таленте Републике Србије. Области интересовања Наташе Ковачевић су шпанска и хиспаноамеричка књижевност, српска књижевност, компаративна књижевност, сервантистика, социолингвистика и превођење.
Чланица је међународног Удружења сервантиста од 2012. године (*Asociación de cervantistas*)

Радно искуство: 2007-2010 ради као професор шпанског и енглеског језика у центру за стране језике “Swanbell” и школи страних језика “Adelante” у Београду.

2011. хонорарни сарадник преводилац шпанског дневног листа *El País.*
2012-2013 хонорарни сарадник преводилац за шпански језик у преводилачкој агенцији *Belgrade Translation Center.*
2011-2014 запослена као сарадница у настави по уговору о делу на Катедри за иберијске студије.
2014. ради као професор шпанског језика у Филолошкој гимназији у Београду.

Учешће на научним скуповима: VIII Међународни конгрес сервантиста, Овиједо, Шпанија, 11-15.6. 2012, са рефератом "Un ejemplo de análisis de la recepción del Quijote de Cervantes en la poesía infantil serbia". IV Научни скуп младих филолога, ФИЛУМ, Крагујевац, 17. 3. 2012, са рефератом „Мотив путовања у роману *El Criticón* Балтасара Грасијана". I Међународна конференција *Језик, књижевност и митологија,* Алфа универзитет, Београд, 25-26.5.2012, са рефератом "El mito y la literatura contemporánea: Jorge Luis Borges y la prosa de laberintos".

Културне и ваннаставне активности:

- Члан студентске позоришне трупе „Померени театар". Учествовала у припреми и извођењу представе *Спрдњица о дон Кристобалу*, Федерика Гарсија Лорке, студентске позоришне трупе Катедре за иберијске студије „Померени театар" у режији Христине Васић. (први пут изведена 21. септембра 2007).

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. **Гузина, Наташа** . „Књижевност, фикција и истина: сукоб стварности и фантастике на примеру тумачења фантастичног реализма у хиспаноамеричкој књижевности". **Речи,** часопис за лингвистику, литературологију и културологију, Година IV, број 5, 2012. стр. 274-294.
2. **Гузина, Наташа**. „Мотив путовања у роману *El Criticón* Балтасара Грасијана", у: Анђелковић Маја (ур.). Савремена проучавања језика и књижевности (Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије, одржаног 17.марта, 2012. године). Година 4/ Том 2, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, стр. 27-34.
3. **Guzina, Nataša**. „Direktivna snaga kulturnih modela: uloga i značaj na primeru analize legendi o gradnji kao specifičnih folklornih formi", Beograd, ***Reči,*** časopis za jezik, književnost i kulturološke studije, Godina III, Broj 4, 2011. str. 79-92.
4. **Guzina, Nataša.** "El mito y la literatura contemporánea: Jorge Luis Borges y la prosa de laberintos". Rad predstavljen na I Međunarodnoj konferenciji iz oblasti jezika i književnih studija (*Jezik, književnost i mitologija*) održanoj u Beogradu na Fakultetu za strane jezike Alfa univerziteta 25. i 26. maja 2012. godine.
5. **Guzina, Nataša.** "La recepción del *Quijote* de Cervantes en la poesía infantil serbia a través de un ejemplo de análisis de los poemas de Dobrica Erić". En: Actas selectas del VIII Congreso Internacional de la Asociacićon de Cervantistas. Oviedo, 11-15 de junio de 2012. Págs. 692-701.
6. Лопе де Руеда. „Пасо други: Машкара". Превеле са класичног шпанског **Наташа Гузина и Ивана Марић.** *Мостови* – часопис за преводну књижевност. Бр. 153-154 за 2012. годину. стр. 37-42
7. **Nataša Guzina**, autor prevoda dramskog komada *Sumnjivo lice* Branislava Nušića na španski jezik u naučnom časopisu „Komunikacija i kultura *online*":
   http://www.komunikacijaikultura.org/Ebooks.html
8. **Ковачевић, Наташа.** „*Проклета авлија* и Сервантесов *Дон Кихот*-компаративно виђење и прилог једном новом читању". У *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXXVII. *Свеска* 35, 2018. (У штами).

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, комисија сматра да МА Наташа Ковачевић испуњава све услове за израду докторске дисертације. Она је успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварила потребан број кредита и привела крају све студијске истраживачке радове, стекавши тиме неопходне услове за пријаву докторске дисертације. Осим тога, објавила је више стручних радова и учествовала са рефератом на три међународне конференције.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Јасна Стојановић, редовна професорка Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије. Проф. др Јасна Стојановић ауторка је више монографија/уџбеника и приређивач/уредница тематских зборника из области хиспанистике и компаратистике.

1. **Стојановић, Јасна,** *Сервантес у српској књижевности.* Београд, Завод за уџбенике и наставна средства, 2005, 334 стр.
2. **Стојановић, Јасна** *Како смо читали Дон Кихота? Српска књижевна критика о Сервантесовом роману.* Београд, Фокус. Форум за интеркултурну комуникацију, 2014, 235 стр.
3. **Стојановић, Јасна,** *Шпанско позориште барока*. Београд, Филолошки факултет, 2009. (прво издање), 2011. (друго издање), 149 стр.
4. **Стојановић, Јасна** (ур.)**,** *Дон Кихот у српској култури /Don Quijote en la cultura serbia*. Београд, Филолошки факултет, Институт Сервантес, 2006, 119 стр.
5. **Стојановић, Јасна,** Шукало, Младен (ур.), *Дон Кихот 1605-2005. Крајина,*. 15. Бања Лука-Београд, 2005, 325 стр.
6. Пејовић А, Солдатић, Д, **Стојановић, J,** Карановић, В, Секулић, М. (приређивачи), *Шпански и хиспаноамерички роман (језик, идеологија, дискурс, историја, поетика) / Novela española e hispanoamericana (lengua, ideología, discurso, historia, poética). Наслеђе,* 18. Крагујевац, ФИЛУМ, 2011, 425 стр.
7. Филиповић, J, Рајић, J, **Стојановић, J**, Кузмановић-Јовановић, А. (уреднице), *Estudios hispánicos en el siglo XXI.* Тематски зборник поводом 40 година Катедре за иберијске студије Филолошког факултета у Београду. Београд, Филолошки факултет, Чигоја штампа, 2015.

Др Јасна Стојановић је написала преко 50 научних и стручних радова из области шпанске књижевности, компаратистике и критике превођења. У наставку наводимо десет одабраних радова релевантних за области из којих кандидаткиња Наташа Ковачевић ради докторску дисертацију (хиспанистика, шпанска књижевност, српска књижевност, компаратистика):

1. „Шпански допринос настанку српског хумористичко-реалистичког романа”. *Научни састанак слависта у Вукове дане,* 41, 2012, 203-210.
2. „*Дон Кихот* из ‘Златне књиге’”. *Годишњак* друштва чланова Матице српске у РС, 2. Бања Лука, 2012, 183-194.
3. „Сервантес и Доситеј.” *Научни састанак слависта у Вукове дане,* 38, 2009, 2, 529-536.
4. „Још један траг Сервантеса у српској књижевности: *Дон Кихот у Врапчанима*

Селимира Трпковића". *Књижевна историја*, 48, 145, 2011, 627- 636.

5. "Servantesov *Don Kihot* kao knjiga za decu i omladinu na srpskohrvatskom jezičkom području". *Anali Filološkog fakulteta*, XXVI, sv. 2, 2014, 293-317.
6. „*El caballero del carnero* de Dobrica Erić: un ejemplo de transferencia del *Quijote* en la literatura infantil serbia". *In* Mianda Cioba (coord.), *El retablo de la libertad. La actualidad del Quijote*. Bucuresti, Institutul cultural roman, 2016, 327-333.
7. *"*Entre dos centenarios: Cervantes y *Don Quijote* en la crítica literaria serbia (2005-2015)". A. Pejović *et al, Estudios hispánicos en la cultura y la ciencia serbias.* Kragujevac, FILUM, 2016, 65-71.
8. „О Даничаревом преводу *Дон Кихота". Библиотекар,* 3-4, 2007, 141-155.
9. "Génesis y significado de la primera traducción serbia del *Quijote". Cervantes*, 26, 2006, 57-72.
10. "Bienvenido, señor Nušić". Branislav Nušić, *El sospechoso.* Beograd. *Fokus. Forum za interkulturnu komunikaciju*, 2013, pp. 3-5.

Комисија сматра да редовни професор др Јасна Стојановић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за области хиспанистика, шпанска књижевност, српска књижевност, компаратистика.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. Формулација наслова теме:

Комисија закључује да је радни назив тезе „Иво Андрић и Шпанија" прикладан и да добро представља суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет (проблем) истраживања:

Докторска дисертација под насловом *Иво Андрић и Шпанија* проучава одјеке шпанске књижевности и културе у књижевном стваралаштву Иве Андрића, као и пишчеву рукописну заоставштину и литерарни рад у коме Андрић проговара о шпанским темама. Судећи по обиму и учесталости, Андрићеве шпанске слике, теме и утисци чине значајан истраживачки корпус коме до сада није била посвећена одговарајућа критичка и теоријска пажња. Реч је о директним алузијама на шпански контекст у виду записа о Шпанији и њеној култури, које Андрић ствара у кључу медитативне прозе, као и о наговештајима хиспанског културног и књижевног наслеђа запретеног у различите тематске и садржајне оквире. Дубоко познавање шпанских прилика, промишљање о животу, пределима, уметности и свакодневици у највећој мери су мотивисани пишчевим боравком у дипломатској служби Краљевине СХС у Мадриду. На дужности секретара краљевског посланства за Шпанију и Португал, Иво Андрић провео је петнаест месеци у периоду од 30. априла 1928. до 7. августа 1929. године.

Опис теме:

Боравећи у жаришту шпанске културне и књижевне сцене, Андрић изблиза упознаје савремену шпанску поезију и прозу. Управо тих година, 1928-1929, Мигел де Унамуно, Хуан Рамон Хименес, Антонио Мађадо и Ортега и Гасет објављују своја зрела остварења, док млади песници „Генерације 27" Гарсија Лорка, Рафаел Алберти, Луис Сернуда и њихови савременици објављују своје прве, пажње вредне, песничке збирке. Иво Андрић је, несумњиво, био у току. У прилог му је, свакако, ишло и пријатељство са хиспанистом и књижевним преводиоцем

Калмијем Барухом, који у поменутом периоду такође борави у Мадриду као стипендиста шпанске владе и објављује у књижевном часопису *La Gaceta Literaria*, за који пишу и поменути аутори. И сам писац у својим *Сећањима на Калмија Баруха* открива како му је Барух умногоме био водич и занимљив сабеседник. Зајдно обилазе шпанска места, посећују градове Сеговију и Толедо и воде дуге разговоре о шпанској књижевности. Како видимо, Андрић је био савременик значајним именима шпанске књижевне сцене с почетка XX века. Да је био и њихов читалац сведочи податак да је превео шест песама Хуана Рамона Хименеса, међу којима је и знаменита „Ја нисам ја“. Стога ће ово истраживање обухватити и упоредну анализу Андрићеве збирке *Ex ponto, nemiri, lirika* и Хименесових елегија.

Исписи из Андрићевих бележница похрањених у пишчевом Личном фонду Српске академије наука и уметности, као и записи из дела *Знакови поред пута*, откривају да се писац служио шпанским језиком. Међутим, погрешно би било мислити да је у року од петнаест месеци, колико је Андрић провео службујући у Мадриду, могао течно да овлада шпанским. Ипак, познавање језика доказао је и тако што је поред Хименесових шест, превео још две песме са шпанског: једну Фрај Луиса де Леона и једну народну. Поуздано сведочанство о интересовању нашег нобеловца за хиспанске теме открива нам увид у каталог његове личне библиотеке где се, како смо пописали и установили, налазе четрдесет и три наслова на шпанском, шест Борхесових дела у преводу на немачки, две студије, једна о Франсиску де Гоји и друга о Сиду, две историје шпанске књижевности на француском и два речника шпанског језика, од тога један француско-шпански и други италијанско-шпански. Речит је податак да се међу овим књигама крију наслови неких од најзначајнијих дела шпанске књижевности. Међу првима је, несумњиво, Сервантесов *Дон Кихот* у два издања, потом *Узорне новеле* истог аутора, затим дело *Животопис лупежа* Франсиска де Кеведа, *Пепита Хименес* Хуана Валере, неколико збирки песама чији су аутори, између осталог, Хуан Рамон Хименес, Антонио Мађадо, Дамасо Алонсо, збирке шпанских народних песама и шпанских народних изрека. Наилазимо и на литературу о Колумбовим освајањима Америке, међу којима је и дело *Conquista de la Nueva España*, чији је аутор Бернал Дијас дел Кастиљо. Сви ови наслови похрањени су у оригиналу, на шпанском језику. Детаљна анализа и избор књига које је је писац уврстио у своју библиотеку представља једно од поглавља предложене дисертације.

Андрић је, очито, био у прилици да гледа, слуша, чита и опажа шпанску стварност из више углова, те да се о њој информише из прве руке. Међутим, увидом у стручну литературу која има за предмет проучавања живот и дело нашег нобеловца, долазимо до сазнања да пишчев боравак у Шпанији не представља једини повод да Андрић проговори о шпанским темама. Још је у раном детињству, у основној школи у Вишеграду, имао другове Сефарде, потомке Јевреја протераних из Шпаније. Дубља анализа Андрићевих дела осветлиће пишчево познавање њихових навика и обичаја, као и присуство шпанског наслеђа које су са собом понели. Не мање значајан додир са Шпанијом Андрић ће остварити путем литературе. У интервјуима и разговорима које су са писцем водили његови биографи, сазнајемо да се још као дечак сусрео са Сервантесовим *Дон Кихотом*, те да живо носи у сећању слику Сервантесовог јунака на његовом мршавом коњу. Такође сазнајемо да је читао поменуто дело, као и да му се, за живота више пута враћао, настојећи да упореди утиске са првим читањем.

Предложена тема, по обиму опширна и сложена, црпи своју грађу превасходно из Андрићевих сабраних дела. У њима откривамо наслове који отворено упућују на хиспански контекст и директно га разматрају. У питању су

Андрићеви путописни записи *Стазе, лица, предели,* потом текст „Шпанска стварност и први кораци у њој“, приповетка „Ноћ у Алхамбри“, *Разговори са Гојом* и др. Међутим, значајни, и за ово истраживање драгоцени, јесу они наслови које у први мах не доводимо у везу са Шпанијом, а у којима садржајно и тематски откривамо трагове шпанске културе, шпанских писаца и њихових дела. Овде засигурно спада и Андрићева *Проклета авлија,* у извесној мери несумњиво инспирисана и Сервантесовим *Дон Кихотом.* Прилог једном новом читању *Проклете авлије* дајемо у овом раду као темељну упоредну анализу.

Не мање значајне су и пишчеве личне бележнице, неке од њих настале управо у периоду боравка у Мадриду, где Андрић на нешто мање од стотину страна свеске насловљене управо шпанским именом „Пепита“ слика своје утиске, бележи мисли и називе хотела и улица. У њима проговара о ономе што му се мање или више допада у шпанској свакодневици. У пишчевим бележницама наилазимо и на исписе из литературе, на рукописе који нису ушли у званичну верзију дела, а који нам откривају Андрићеве мисли о Шпанији и шпанском духу.

Коначно, захваљујући обиљу стручне литературе која се бави Андрићевим ликом и делом, потом грађи коју на увид ставља Задужбина Иве Андрића, Андрићев спомен-музеј, као и пишчев Лични фонд похрањен у Архиву Српске академије наука и уметности у Београду, стичемо увид у податке од значаја за наше истраживање. Ипак, број студија које се уско баве Андрићем и Шпанијом врло је оскудан, што ову тему додатно обремењује истраживачком одговорношћу. Могуће је да се разлог за то крије управо у чињеници да је Иво Андрић једини добитник Нобелове награде у Срба, што је врло обавезујући податак. Грађа коју смо имали на увид и те како говори у прилог чињеници да је о Андрићу могуће говорити у једном новом светлу, овог пута хиспанском.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Извори:

1. АНДРИЋ, ИВО. *Сабрана дела Иве Андрића.* Београд, Загреб, Сарајево, Љубљана, Скопје, Титоград: Удружени издавачи: Просвета, Младост, Свјетлост, Државна заложба Словеније, Мисла, Побједа. 1981.
2. Књига прва: *На Дрини ћуприја.* 404 стр.
3. Књига друга: *Травничка хроника.* 526 стр.
4. Књига трећа: *Госпођица*. 258 стр.
5. Књига четврта: *Проклета авлија.* 126 стр.
6. Књига пета: *Немирна година.* 360 стр.
7. Књига шеста: *Жеђ.* 278 стр.
8. Књига седма: *Јелена, жена које нема.* 289 стр.
9. Књига осма: *Знакови.* 359 стр.
10. Књига девета: *Деца.* 210 стр.
11. Књига десета: *Стазе, лица, предели.* 277 стр.
12. Књига једанаеста: *Ex ponto,* немири, лирика. 316 стр.
13. Књига дванаеста: *Историја и легенда.* 269 стр.
14. Књига тринаеста: *Уметник и његово дело.* 377 стр.
15. Књига четрнаеста: *Кућа на осами.* 455 стр.
16. Књига петнаеста: *Омер-паша Латас.* 336 стр.
17. Књига шеснаеста: *Знакови поред пута.* 625 стр.
18. Књига седамнаеста: *Свеске.* 426 стр.

19. ANDRIĆ, IVO. *Na sunčanoj strani.* Novi Sad: Akademska knjiga, 2017. 200 str.
20. ANDRIĆ, IVO. „Prokleta avlija". Pripremni materijali, ispisi i beleške. Lični fond Ive Andrića (LFIA), 176. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
21. ANDRIĆ, IVO. „Simon Bolivar". Pripremni materijali, ispisi i beleške. Lični fond Ive Andrića (LFIA), 305. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
22. ANDRIĆ, IVO. „Sećanje na Kalmija Baruha". Koncept sa potpisom autora. Lični fond Ive Andrića (LFIA), 322. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
23. ANDRIĆ, IVO. „Španska stvarnost i prvi koraci u njoj". – jedan zapis iz Španije, prilog rukopis. Lični fond Ive Andrića (LFIA), 334. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
24. ANDRIĆ, IVO. „Na jevrejskom groblju u Sarajevu". Lični fond Ive Andrića (LFIA), 337. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
25. ANDRIĆ, IVO. „Zapisi o Španiji". Lični fond Ive Andrića (LFIA), 382. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
26. ANDRIĆ, IVO. „Mali notes blok (neuvezan) – 1929-1930. Madrid 1929; Brisel 1930; Ženeva 1930; Lični fond Ive Andrića (LFIA), 396. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
27. ANDRIĆ, IVO. „Mali notes blok cvetnih korica". – odlomci rukopisa „Razgovori sa Gojom". Lični fond Ive Andrića (LFIA), 398. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
28. ANDRIĆ, IVO. „Pepita velika sveska 1942-1943"- prevod pesme Fray Luis de Leona i jedna španska narodna pesma. Lični fond Ive Andrića (LFIA), 402. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
29. ANDRIĆ, IVO. „Kako sam ulazio u svet knjige i književnosti"-1957, isečak iz časopisa „Polet". Lični fond Ive Andrića (LFIA), 494. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
30. ANDRIĆ, IVO. Prepiska sa Kalmijem Baruhom u periodu 1928-1937. Lični fond Ive Andrića (LFIA) 1339. Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd.
31. ANDRIĆ, IVO. Prepiska sa Milošem Crnjanskim 1918-1968. Lični fond Ive Andrića (LFIA) 1627. Arhiv Srpske akademије nauka i umetnosti, Beograd.

СЕКУНДАРНА ЛИТЕРАТУРА:

1. АЛАВАНТИЋ, РАДЕ. „Анкета: Како сам постао оно што сам данас? Зашто волим свој позив?". *Младост.* 20. 05. 1958. У: Влатковић, Драгољуб. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем.* Ниш: Просвета, 1996. Стр. 79-82.
2. ALVAR CARLOS, MAINER JOSÉ-CARLOS Y ROSA NAVARRO. *Breve historia de la literatura española*. Madrid: Alianza Editorial, 2011. 759 págs.
3. АНДРИЋ, ИВО. „Мали нотес-блок (1929-1930)". Приредила Биљана Ђорђевић-Мироња. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића*. Година XXXVI. Св. 34. Београд, 2017. Стр. 15-91.
4. АНДРИЋ, ИВО. *Писма (1912-1973): приватна пошта.* Приредио Мирослав Караулац. Нови Сад: Матица српска, 2000. 516 стр. (Библиотека Документ).
5. ANDRIĆ, IVO: (1892-1975): *Lični fond: Katalog*. Priredile: Olga Mučalica, Anđelija Dragojlović.- 1. Izd.- Beograd: Zadužbina Ive Andrića, 1988. 628 str.
6. АНТОНИО МОЛИНА, СЕСАР. „Читајући Андрића". У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXVI, Св. 24. Београд, 2007. Стр. 321-332.
7. *Библиографија Иве Андрћа 1911-2011*. Београд, Нови Сад: Задужбина Иве Андрића, САНУ, Библиотека Матице српске, 2011. 1080 стр.
8. ВАСИЋ, ДИВНА. „Вишеградски Јевреји, суграђани којих више нема". У: *Свеске*

Задужбине Иве Андрића. Година XXX, Св. 28. Београд, 2011. Стр. 89-102.
9. VIDAKOVIĆ PETROV, KRINKA. *Srbija i Španija: književne veze*. Beograd: Signature, 2007. 188 str.
10. ВЛАТКОВИЋ, ДРАГОЉУБ. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем.* Ниш: Просвета, 1996. 231 стр. (Библиотека Белег).
11. ВУЧКОВИЋ, РАДОВАН. „Иво Андрић о Симону Боливару“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXXII, Св. 30. Београд, 2013. Стр. 131-143.
12. ВУЧКОВИЋ, РАДОВАН. *Велика синтеза о Иви Андрићу.* Београд: Алтера: Ниш: филозофски факултет. 517 стр.
13. ВУЧКОВИЋ, РАДОВАН. „Књига сусрета и разговора са Андрићем“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XVII, Св. 14. Београд, 1998. Стр. 147-184.
14. ВУЧКОВИЋ, РАДОВАН. *Андрић историја и личност.* Београд: Гутембергова галаксија, 2002. 365 стр.
15. ГАЈИЋ, РАДОВАН. „Смелост и потчињавање или о снопу светлости“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXXVI. Св. 34. Београд, 2017. Стр. 319-330.
16. ГАРСИЈА ЛОРКА, ФЕДЕРИКО. „Игра и теорија дуендеа“. Са шпанског превела Гордана Ћирјанић. У: ЋИРЈАНИЋ, ГОРДАНА. *Писма из Шпаније.* Нови Сад: Матица српска, 1995. Стр. 233-248.
17. ГРУБАЧИЋ, СЛОБОДАН. *Александријски светионик*: *тумачења књижевности од Александријске школе до постмодерне*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 2006. 533 стр.
18. ДЕРЕТИЋ, ЈОВАН. „Књига о Андрићевој медитативној прози“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година VII, Св. 5. Београд, 1988. Стр. 291-293.
19. ЂОРЂЕВИЋ МИРОЊА, БИЉАНА (приредила). „Писма Милоша Црњанског Иви Андрићу“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића*. Година XIX, Св. 16. Београд, 2000. Стр. 39-96.
20. ЂОРЂИЋ, СТОЈАН. „О настајању *Проклете авлије* и генези Андрићевог књижевног стварања“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића*. Година XXX, Св. 28. Београд, 2011. Стр. 183-226.
21. ĐUKIĆ PERIŠIĆ, ŽANETA. *Pisac i priča: stvaralačka biografija Ive Andrića.* Novi Sad: Akademska knjiga, 2012. 628 str. (Novi Sad: Budućnost).
22. ЂУКИЋ ПЕРИШИЋ, ЖАНЕТА. „Андрићеви Јевреји“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXIV, Св. 22. Београд, 2005. Стр.345-365.
23. ĐURIĆ, ŽELJKO. *Srpsko-italijanske književne i kulturne veze od XVIII do XX veka.* Beograd: Filološki fakultet (Biblioteka nastava jezika i književnosti), 2012. 801 str.
24. EVEN-ZOHAR, I. "Factores y dependencias en la Cultura .Una Revisión de la Teoría de los Polisistemas." Traducción de Montserrat Iglesias Santos revisada por el autor. En: *Teoría de los Polisistemas*: Estudio introductorio, compilación de textos y bibliografía por Montserrat Iglesias Santos. Madrid: Arco, 1999, 23-52. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-factores-dependencias.pdf
25. EVEN-ZOHAR, I. "La búsqueda de leyes y sus implicaciones para el futuro de la ciencia de la literatura". Versión es basada sobre la traducción de Desiderio Navarro publicada en *CRITERIOS*, 13-20, I. 1985--XII. 1986, 241-247 http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-Leyes.pdf
26. EVEN-ZOHAR, I. "La fabricación del repertorio cultural y el papel de la transferencia". En: Interculturas, Transliteraturas, Sanz Cabrerizo, Amelia ed. Madrid: Arco, 2008, 217-226. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-Fabricaccion-del-repertorio2008.pdf
27. EVEN-ZOHAR, I. "La Función de la literatura en la creación de las naciones de Europa". En: *Avances en Teoría de la literatura: Estética de la Recepción, Pragmática, Teoría*

Empírica y Teoría de los Polisistemas, Ed Dario Villanueva. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, 1994, 357-377. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-function-literatura.pdf

28. EVEN-ZOHAR, I. "La literatura como bienes y como herramientas". En: Darío Villanueva, Antonio Monegal & Enric Bou, coords. *Sin Fronteras: Ensayos de Literatura Comparada en Homenaje a Claudio Guillén*. Madrid: Editorial Castalia, 1999, 27-36. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-Literatura-bienes-herramientas.pdf
29. EVEN-ZOHAR, I. "La posición de la literatura traducida en el polisistema literario". Traducción de Montserrat Iglesias Santos revisada por el autor. En: *Teoría de los Polisistemas*, Estudio introductorio, compilación de textos y bibliografía por Montserrat Iglesias Santos. Madrid: Arco, 1999, 223-231. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-Posicion-Traduccion.pdf
30. EVEN-ZOHAR, I. "Planificación de la cultura y mercado". Traducción de Montserrat Iglesias Santos, revisada por el autor. En: *Teoría de los Polisislemas*: Estudio introductorio, compilación de textos y bibliografía por Montserrat Iglesias Santos. Madrid: Arco, 1999, 71-96. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/papers/trabajos/EZ-Planificacion1999.pdf
31. HAUSER ARNOLD. *Historia social de la literatura y el arte.* Barcelona, 2009. 566 págs.
32. HAUSER ARNOLD. *Historia social de la literatura y el arte.* Barcelona, 2009. 538 págs.
33. ИНЂИЋ, ТРИВО. Јеврејски портрети у Андрићевим делима“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXV, Св. 23. Београд, 2006. Стр. 362-367.
34. ЈАНДРИЋ, ЉУБО. *Са Ивом Андрићем (1968-1975).* Београд: Српска књижевна задруга, 1977. 394 стр. (Коло LXX, књига 470).
35. JEREMIĆ M. DRAGAN. „Rođeni dijalektičar“. U: Popović Radovan. *Kazivanja o Andriću-uspomene savremenika*. Beograd: Sloboda, 1976. Str. 52.
36. ЈЕРОТИЋ, ВЛАДЕТА. “Понављања и сећања Петра Џаџића и Иве Андрића“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година III/IV, Св. 3. Београд, 1985. Стр. 269-276.
37. KARAULAC, MIROSLAV. *Andrić u diplomatiji.* Beograd: „Filip Višnjić“, 2009. 83 str. (Posebna izdanja „Filip Višnjić“).
38. KARAULAC, MIROSLAV. *Rani Andrić.* Beograd: Prosveta, 2003. 373 str.
39. КЕБО, АЛИЈА. „Сјећање на Неруду“. *Ослобођење*. 07.10.1973. У: Влатковић, Драгољуб. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем*. Ниш: Просвета, 1996. Стр. 219.
40. КИСИЋ, ЧАСЛАВ. „Једна шетња са Андрићем“. *Борба.* 30. 08. 1953. У: Влатковић, Драгољуб. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем.* Ниш: Просвета, 1996. Стр. 40.
41. КОНСТАНТИНОВИЋ, ЗОРАН. *Увод у упоредно проучавање књижевности.* Београд: Српска књижевна задруга, 1984. 172 стр. (Књижевна мисао).
42. КОНСТАНТИНОВИЋ, ЗОРАН. *Литерарно дело и национални менталитет-о једном интердисциплинарном приступу историји српске књижевности.* Београд: Народна књига/Алфа, 2006. 175 стр. (Библиотека Нови контекст. Серија Књижевна историја; 3).
43. КОНСТАНТИНОВИЋ, ЗОРАН. *Интертекстуална компаратистика-компаратистички прилог проучавању српске књижевности.* Београд: Народна књига/Алфа, 2002. 231 стр.
44. КОРИЋАНАЦ ТАТЈАНА, ЂУКИЋ ПЕРИШИЋ ЖАНЕТА. *Иво Андрић-књиге са посветом.* 1. Изд. Београд: Музеј града Београда: Задужбина Иве Андрића, 1996. Београд: Чигоја штампа, 50 стр. (Каталог изложбе/Музеј града Београда; 47).
45. Љ. САБИЋ, Ф. ПАШИЋ. „Тренутке поезије уткао сам у своју прозу“. *Борба*, 27. 10.

1961. У: Влатковић, Драгољуб. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем.* Ниш: Просвета, 1996. Стр. 94.
46. МАРИЋ, СРЕТЕН. *О трагичној луди.* Београд: Службени гласник, 2008. 109 стр.
47. MIRKO MILORADOVIĆ. „Jednom mi je rekao: ja sam svoje oči zloupotrebljavao kao niko svoj...“. U: Popović, Radovan. *Kazivanja o Andriću-uspomene savremenika*. Beograd: Sloboda, 1976. Str. 93.
48. МИТИЋ, МИОДРАГ. *Поете у фраку.* Београд: ИП „Филип Вишњић“, 2002. 320 стр.
49. МИТРОВИЋ, АНДРЕЈ. „Андрић као дипломата“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XI, Св. 8. Београд, 1991. Стр. 216-221.
50. НОВАКОВИЋ, ЈЕЛЕНА. *Интертекстуалност Андрићевих записа.* Сремски Карловци. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2010. 206 стр.
51. ORTEGA Y GASSET, JOSÉ. *Meditaciones del Quijote, ideas sobre la novela.* Madrid: Espasa Calpe, S. A. 1976. 214 págs.
52. PETROVIĆ, BOŠKO. „To je Evropa“. U: Popović, Radovan. *Kazivanja o Andriću-uspomene savremenika*. Beograd: Sloboda, 1976. Str. 120-121.
53. ПЕШИЋ, ДИМИТРИЈЕ. „Сефарди у Босни и Србији“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година XXVIII, Св. 26. Стр. 23-57.
54. ПОПОВИЋ, РАДОВАН. *Андрићева пријатељства*. Београд: Службени гласник, 2009. 389 стр. (Великани српске књижевности. Биографије; књ. 4).
55. POPOVIĆ, RADOVAN. *Kazivanja o Andriću-uspomene savremenika*. Beograd: Sloboda, 1976. 219 str.
56. POPOVIĆ, RADOVAN. *Žudnja za frakom-pisci u diplomatiji.* Beograd: Narodna knjiga, 1988. 181 str. (Biblioteka Grifon).
57. ПУВАЧИЋ, ДУШАН. „Иво Андрић и Јевреји“. У: *Свеске Задужбине Иве Андрића.* Година V, Св. 4. Београд, 1986 (тј.) 1987. Стр. 137-148.
58. RAMONEDA, ARTURO (editor). *Antología poética de la generación del 27.* Madrid: Editorial Castalia, 1990. 509 págs.
59. REJ ASAS ANTONIO, AROJO SEVILJA FLORENSIO. *Servantes, život i kwiževnost.* Prevela sa španskog Jasna Stojanović. Beograd: Ip Signature, 2009. 85 str.
60. SANTOS HULIA et al. *Španija u XX veku.* Preveo sa španskog Branislav Đorđević. Beograd: Čigoja štampa, 2004. 474 str.
61. СЕРВАНТЕС СААВЕДРА, МИГЕЛ ДЕ. *Велеумни племић Дон Кихот од Манче I.* Са шпанског превео Ђорђе Поповић-Даничар. Београд: Задужбина Илије М. Коларца, 1996. 320 стр.
62. СЕРВАНТЕС СААВЕДРА, МИГЕЛ ДЕ. *Велеумни племић Дон Кихот од Манче II.* Са шпанског превео Ђорђе Поповић-Даничар. Београд: Задужбина Илије М. Коларца, 1996. 274 стр.
63. СЕРВАНТЕС СААВЕДРА, МИГЕЛ ДЕ. *Велеумни племић Дон Кихот од Манче III.* Са шпанског превео Ђорђе Поповић-Даничар. Београд: Задужбина Илије М. Коларца, 1996. 312 стр.
64. СЕРВАНТЕС СААВЕДРА, МИГЕЛ ДЕ. *Велеумни племић Дон Кихот од Манче II.* Са шпанског превео Ђорђе Поповић-Даничар. Београд: Задужбина Илије М. Коларца, 1996. 341 стр.
65. CERVANTES SAAVEDRA, MIGUEL DE. *El Ingenioso Hidalgo Don Quijote de la Mancha II.* Edición de John Jay Allen. Madrid: Cátedra: Letras Hispánicas, 2008. 646 págs.
66. CERVANTES SAAVEDRA, MIGUEL DE. *El Ingenioso Hidalgo Don Quijote de la Mancha I.* Edición de John Jay Allen. Madrid: Cátedra: Letras Hispánicas, 2008. 679 págs.
67. STOJANOVIĆ JASNA. *Servantes u srpskoj književnosti.* Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2005. 336 str.
68. ТАРТАЉА, ИВО. „Андрићева прича о причању“. У: Тартаља, Иво: *Песа о песми:*

широм књижевности. Београд: Српска књижевна задруга, 2013. Стр. 129-219. (Српска књижевна задруга; коло 105, књ. 708).
69. ТАРТАЉА, ИВО. *Пут поред знакова.* Нови Сад: Матица српска, 1991. 157 стр.
70. TRUMIĆ, MARINA. „Uvek se vraćao Bosni". U: Popović Radovan. *Kazivanja o Andriću-uspomene savremenika*. Beograd: Sloboda, 1976. Str. 150-151.
71. ЋИРЈАНИЋ, ГОРДАНА. *Писма из Шпаније.* Нови Сад: Матица српска, 1995. 250 стр. (Библиотека „Данас").
72. UNAMUNO, MIGUEL DE. *Del sentimiento trágico de la vida en los hombres y en los pueblos.* Madrid: Alianza Editorial S. A. 2003. 331 págs.
73. Ф. ПАШИЋ. „Код Иве Андрића на рођендану". *Борба.* 11. 10. 1971. У: Влатковић, Драгољуб. *Нобеловац у новинама: сусрети и разговори новинара са Ивом Андрићем.* Ниш: Просвета, 1996. Стр. 149.
74. ЏАЏИЋ, ПЕТАР. (приређивач). *Критичари о Андрићу*. Београд: Београдски графички завод, 1962. 239 стр.
75. ЏАЏИЋ, ПЕТАР. *О Проклетој авлији.* Београд: Српска књижевна задруга, 1992. 181 стр.

3, 4, 5. Циљеви истраживања, хипотезе и очекивани резултати:

Предложена докторска дисертација има за циљ да истражи присуство шпанских тема и мотива у Андрићевом литерарном раду, првенствено на основу пишчевог опуса, а потом и у грађи коју је на тему Шпаније писац за живота забележио у својим исписима и бележницама. Увид у стручну литературу и анализа библиографије треба да укажу на присуство поменуте тематике у досадашњим истраживањима, као и да помогну да се донесу закључци о обиму и значају истраживачког корпуса о коме је реч.

Циљ предложене теме је да испита у којој мери је Иво Андрић био наклоњен шпанским подстицајима, да установи на који начин остварује везу са њима и шта од поменутих узора уграђује у своје дело. Такође, циљ истраживања је да се књижевно стваралаштво српског нобеловца сагледа у једном новом светлу, из шпанског угла, а поткрепљено најновијим истраживањима у области компаратистике и научне методологије. Ту се свакако изнова поставља питање рецепције страних књижевних и културних утицаја у домаћој средини. Дисертација испитује на који начин Андрић актуализује хиспанске теме у свом литерарном раду, које врсте компаративних веза се притом остварују, шта представља тежиште упоредних анализа и у којој мери су теме и мотиви које писац бира блиске домаћем читаоцу и његовом културном и читалачком искуству.

6. План рада

Наташа Ковачевић је у пријави теме за израду докторске дисертације навела како ће тећи њено истраживање: уводни део рада садржаће образложење теме и методологију, потом поглавље у коме ће бити представљен преглед досадашњих истраживања на задату тему, као и парцијалне анализе разних аспеката, са циљем да се да што јаснија слика теме у досадашњем контексту истраживања. Након ових излагања, следе три кључна поглавља. Прво се бави Андрићевим шпанским годинама, односно биографским видом који се односи на пишчев боравак у Шпанији. Друго поглавље открива на који начин, кроз записе о пределима, људима, сликама из живота, писцима и уметницима, Андрић проговара о шпанским темама. Реч је о конкретним одељцима из пишчевих дела који директно упућују на шпански контекст. Последње поглавље бави се одјецима Шпаније, њене књижевности и културе у Андрићевом литерарном раду. Под овим подразумевамо све оно што хиспаниста препознаје као шпанско, а што је шира читалачка

публика у први мах најчешће у немогућности да перципира као такво.

6. Методе истраживања

Полазећи од новијих схватања науке о књижевности, која себе види као систем који се развија на релацији аутор-текст-читалац, у дијахронији и синхронији, кандидаткиња сматра да се и сам текст као систем креће првенствено у систему неке националне књижевности, потом у целокупном систему литературе и коначно у друштвеном и културном систему. Стога методолошко полазиште предложене дисертације темељи на теорији полисистема Итамара Евен-Зохара, која се сврстава међу динамичке функционалистичке семиотичке приступе. Поменута теорија заснива се на идеји да се основни облици људске комуникације, попут културе, језика и књижевности, могу адекватније посматрати и проучити уколико се посматрају као системи, а не као скупине различитих елемената. У средишту теорије је функционалистички приступ, који своју пажњу усредсређује на анализу и деловање односа унутар поменутих система. Основни циљ ове теорије је да се установе законитости које регулишу разноликост и сложеност семиотичких феномена, уместо да их само констатују и класификују. У светлу теме коју проучавамо, теорија полисистема нам омогућава да класификујемо, систематизујемо и приљежно сагледамо Андрићеве шпанске теме, њихова пресецања, преклапања и законитости, а потом да их доведемо у шири контекст пишчевог стваралаштва и књижевности уопште.

Компаратистички приступ који ће кандидаткиња користити у раду почива на анализи генетских веза, типолошких аналогија, као и интердисциплинарних повезаности које се остварују приликом одабира шпанских тема у контексту Андрићевог стваралаштва и њихових упоредних анализа. Имагологија, као поље компаратистике које проучава интеркултурне односе кроз узајамно посматрање слике о себи и слике другог, помоћи ће јој у изналажењу одговора на питање зашто се Андрић у толикој мери опредељује управо за шпанске теме и на који начин то утиче на његово сагледавање сопствене културе и, коначно, сопственог идентитета.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Наташа Ковачевић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у областима хиспанистика, шпанска књижевност, српска књижевност , компаратистика.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Јасна Стојановић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду, подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње Наташе Ковачевић и предложене теме докторске дисертације „Иво Андрић и Шпанија“, а да за ментора именује др Јасну Стојановић, редовну професорку Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. Др Јасна Стојановић, редовна професорка

2. Др Александар Јерков, редовни професор

3. Др Жанета Ђукић-Перишић, научна сарадница